

De kering van het getij

Omstreeks het midden van 1942 kon men spreken van een werkelijke kering in de tweede wereldoorlog. Na een reeks overwinningen van de U.S.A.-mariniers in de Koraalzee en Midway, behaalden de Engelsen onder leiding van maarschalk Montgomery op 3 november 1942 in Noord-Afrika de glansrijke overwinning van El Alamein op de Duitsers, die onder het bevel stonden van maarschalk Rommel. Vanaf dat ogenblik stond het vast dat van een As-overwinning in Noord-Afrika in de toekomst geen sprake meer kon zijn. Intussen werd op het Zuid-russische front aan de Duitse macht op 2 februari 1943 door het Rode leger de beslissende nederlaag van Stalingrad toegebracht. Ook op zee verminderde de druk van de Duitse duikboten door de aanwending van de radar en het konvooi-stelsel. Van einde 1942 tot aan de Duitse capitulatie werd inmiddels een geweldig lucht-offensief ingezet. Dag en nacht vielen de bommen op alle Duitse steden en streken, met het doel de ontscheping der geallieerden voor te bereiden en het moreel der Duitse bevolking te breken. De eerste ontscheping hadden plaats in Noord-Afrika (Algerië en Marokko), terwijl op 10 juli 1943 bij Syracuse de geallieerden onder generaal Eisenhower op Sicilië landden. Dit had de val van Mussolini op 25 juli voor gevolg, evenals de Italiaanse onvoorwaardelijke overgave: het eerste totalitaire regime viel. Een nieuwe landing op 9 september te Salerno nabij Napels leidde tot de bezetting van Rome op 4 juni 1944, nadat de Duitsers in Monte Cassino een geweldige tegenstand hadden geboden. Duitsland stond voortaan alleen. Met twee verplaatsbare havens had dan op

inname van Berlijn
door de Russen

6 juni 1944 D-day, de langverwachte landing op de Atlantikwall plaats in Arromanches (Normandië). Na verwoede gevechten begon de bevrijding van Frankrijk en België. Op 20 juli mislukte een aanslag op Hitler. Op 4 oogst werd Parijs bevrijd, terwijl de troepen van "La France Libre" van generaal de Lattre de Tassigny in Provence landden en langs de Rhône oprukten. Brussel werd op 3 en Antwerpen op 4 september bevrijd. Antwerpen viel de geallieerden haast onbeschadigd in handen er werd de voornaamste ravitaillershaven van West-Europa. De Duitsers verwachtten alles van de geheime V-wapens die vanaf juni eerst Londen en dan Antwerpen bestookten. Intussen bezette het Rode leger de belangrijkste steden in de Balkan: Boekarest, Sofia, Belgrado en Boedapest. Op Kerstmis bereikten ze de Weichsel. Hierdoor aange-

moedigd stonden de Polen op en brak de oproer in Warschau los. Vele dagen lang verdedigden 40 000 Polen zich er wanhopig, zonder enige steun van buitenaf te ontvangen. De Russen lieten de Polen aan hun lot over en de geallieerden in het westen waren te ver af en hadden hun handen vol. De Polen werden in Warschau door de Duitsers verpletterd. Om het Ruhrbekken te verdedigen boden de Duitsers weerstand aan de Beneden-Rijn (Arnhem) en in de Eifel. Van hieruit zetten de legers van maarschalk von Rundstedt het zogenaamde Mantuffelloffensief in de Elzas, Luxemburg en België in ten einde Antwerpen opnieuw te veroveren. Na de slag te Bastogne, waar de U.S.A. generaal Mac Auliffe zich met roem overlaadde, wist de Amerikaanse generaal Patton de Duitse pantsers tot staan te brengen nabij Dinant (Celles) in december 1944. Pas in maart 1945 gelukten de Amerikanen erin over een oude niet opgeblazen spoorwegbrug te Remagen over de Rijn te komen. De Engelse parachutisten bereikten tegelijkertijd de rechteroever, waardoor de voornaamste wapenfabrieken van de Ruhr omsingeld werden. De geallieerde legers rukten dan, volgens een door Stalin en Roosevelt te Yalta overeengekomen plan, elkaar tegemoet. Op de Elbe, te Torgau, ontmoetten ze elkaar, terwijl Ber-

Omstreeks het midden van 1942 begonnen de krijgskansen voor Duitsland te keren. In Noord-Afrika en Italië waren ze reeds overwonnen, toen de geallieerden in juni 1944 in Normandië landden en hun zegetocht oostwaarts begonnen. Ook de Russen konden de Duitse legers terugdringen. Na Hitlers dood werd Duitsland in mei 1945 tot de capitulatie verplicht. Amerika kon eveneens op Japan de overwinning behalen.

lijn einde april 1945 door de Russen ingenomen werd. Met de tragische dood van Hitler verdween het tweede totalitaire regime. Hitlers opvolger admiraal Doenitz gaf kort daarop het bevel aan maarschalk Keitel, generaal Jodl en admiraal Friedeburg te Reims op 8 mei onvoorwaardelijk de capitulatie van Duitsland aan generaal Eisenhower aan te bieden: V-day was hiermee aangebroken. Duitsland en Oostenrijk, Berlijn en Wenen werden in vier sectoren ingedeeld en bezet. Was de oorlog in Europa aldus ten einde, in het Verre Oosten vocht men verder. Vooral de

Amerikanen maakten er zich verdienstelijk. Met Churchill en Stalin was Roosevelt echter overeen gekomen, dat eerst de Duitsers zouden verslagen worden om nadien alle geallieerde troepen tegen Japan in te zetten. Zo kwam het dat Europa inzake oorlogvoering voorrang genoot zowel aan materiaal als aan manschappen. De Amerikanen vochten dus op twee reusachtige fronten. In het oosten stonden ze er aanvankelijk alleen voor. Enkele aanvallen werden in de zomer van 1942 uitgevoerd op één van de Salomonseilanden: Guadalcanal. Dit was het begin van de moeizame verovering van eiland na eiland in de Stille Oceaan. Naarmate de Amerikaanse vloot en luchtmacht aan eenheden wonnen, vermenigvuldigden zich de successen in de strijd tegen de

Japanners, die zich op talloze eilanden hadden gevestigd: Tarawa, Eniwetok, Saipan, Tinian en Goeam. De Japanse weerstand was zo hardnekkig dat soms het terrein meter na meter diende veroverd. Onder leiding van Tsjang-Kajsiek opereerden de Chinezen tegen de verbindingslinies van de Japanners. De Amerikanen boden hem hulp in de vorm van oorlogsmateriaal, vliegtuigen en ook deskundigen. In 1944 konden de beslissende Amerikaanse aanvallen in de Stille Oceaan beginnen. Mac Arthur die in 1942 had moeten terugtrekken, viel de eer te beurt de Filippijnen te heroveren. Dit was een geweldig verlies voor Japan. Tenslotte dwongen de atoombommen op Hiroshima en Nagasaki de uiteindelijke capitulatie van Japan af.

landing in Normandië

Karelië

bevrijding van Parijs

nederlaag van Stalingrad

partisanen in Joegoslavië

- bevrijde gebieden
- niet bezette geallieerde landen
- neutrale landen
- ontnomen aan Finland
- ontnomen aan Italië